

ศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนตามหลักพหุสูตร 5 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

A Study of Learning Development Based on The Five Bahusuta in Secondary School Songphinong District Suphan Buri Province

พระครูปลัดประภัสร์ ปนาโท (ฤทธิสกุลวงศ์)

PhrakruphaladPhapadphan Panado (Rithsakulwong)

พระครูโอภาสนนทกิตติ์ และ เกษม แสงนนท์

Phrakru Ophatnonthakit and Kasem Sangnonot

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี 2) เพื่อศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนตามหลักพหุสูตร 5 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี 3) เพื่อเสนอแนวทางการเรียนการสอนของนักเรียนตามหลักพหุสูตร 5 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) จากกลุ่มตัวอย่าง 317 คน วิเคราะห์ด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู จำนวน 5 คน แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) หาลักษณะร่วม (Common character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion)

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้ง 5 ด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2) การพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนตามหลักพหุสูตร 5 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี หลักธรรมพหุสูตร คือ ฟัง จำ ท่อง คิด เข้าใจ เพิ่มประสิทธิภาพการเรียน การสอน แบบเห็นเด่นชัด เมื่อฟังมาก ๆ จะมีข้อมูลมาก จำได้จึงนำมาใช้ได้ทันที ท่องจนคล่องปากถ่ายทอดแบบไม่ผิดเพี้ยน คิดถึงเมื่อใดเกิดการสร้างสรรค์และเข้าใจพร้อมที่จะนำมาปฏิบัติผู้สอนได้พบกับวิธีการที่หลากหลายในการถ่ายทอดให้กับนักเรียน 3) แนวทางการเรียนการสอนของนักเรียนตามหลักพหุสูตร 5 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี การเรียนการสอนตามหลักพหุสูตร 5 จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักวิชาต่าง ๆ ทั้งด้านการฟัง การอ่านค้นคว้า จำได้ เข้าใจ วิเคราะห์ สังเคราะห์ จนสามารถนำไปใช้งานได้จริงและพัฒนาต่อไป ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้แท้จริง

คำสำคัญ: การพัฒนา, การเรียนการสอน, พหุสูตร 5

Abstract

The objectives of this research is 1) to study the state of learning of students in secondary schools in Song Phi Nong district of Suphan Buri province, 2) to study the development of learning of students based on the principles of Bahusuta in secondary schools in Song Phi Nong district of Suphan Buri province, and 3) to propose a guideline of learning development of students based on the principles of Bahusuta in secondary schools in Song Phi Nong district of Suphan Buri province. The mixed research methods were used in the study. The quantitative data were collected by questionnaires from 317 samples and analyzed by percentage, mean and standard deviation. The qualitative data were collected by in-depth interviews with 5 school administrators and teachers and then analyzed by content analysis.

The results of the study found that: 1) The state of learning of students in secondary schools in Song Phi Nong district of Suphan Buri province in curriculum, teachers, student affairs, instructional media, and evaluation was at a high level. 2) The development of learning of students based on the principles of

Bahussuta in secondary schools in Song Phi Nong district of Suphan Buri province can significantly increase students' learning proficiency because having learned many ideas results to having much information, having looked over them with the mind results to immediate use and application, having frequently practised them verbally and having retained them result to creative thinking and practice. The teachers have found techniques and methods in teaching their students. 3) The guideline of learning development of students based on the principles of Bahussuta in secondary schools in Song Phi Nong district of Suphan Buri province can help increase students' skills in listening, reading, searching, analyzing, and synthesizing. Students can put it into practice and further develop to gain their own body of knowledge.

Keywords: Development, teaching and learning, Five Bahusuta.

Received: 2020-04-10

Revised: 2020-05-28

Accepted: 2020-08-01

บทนำ

โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมที่เกิดขึ้นจากความต้องการของสังคมเพื่อทำหน้าที่หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่สมาชิกของสังคมโดยให้การศึกษาและอบรมสั่งสอนเพื่อพัฒนาบุคคลให้เจริญงอกงามมีความรู้ความสามารถมีคุณธรรมศีลธรรมวัฒนธรรมอันดีงามมีความซื่อสัตย์สุจริตเสียสละและพอใจที่จะฝึกฝนร่วมกันกระทำการกิจต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของสังคมโดยส่วนรวมการศึกษาจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ในสิ่งที่เกิดขึ้นแก่ทุกชีวิตและยังเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้และวัฒนธรรมซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นกระบวนการเบ็ดเสร็จที่บุคคลนำมาพัฒนาความสามารถทั้งทางด้านทัศนคติและพฤติกรรมตามค่านิยมของสังคมรวมทั้งเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ทั้งสายสามัญและอาชีพศีลธรรมและวัฒนธรรมที่สำคัญคือเป็นเครื่องชี้แนวทางให้ประพฤติปฏิบัติและใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์แก่สังคมโดยส่วนรวมอันเป็นเจตคติที่ดีงามทางด้านความมีน้ำใจ ซึ่งการปฏิบัติต่อส่วนรวมในทางที่ดีก่อให้เกิดทักษะความคล่องความชำนาญในการปฏิบัติตามในแนวทางที่เหมาะสมตามขอบเขตศีลธรรมทั้งความประพฤติภายนอกและคุณธรรมภายใน (ประภาศรี สีหอำไพ, 2535, หน้า 1) โรงเรียนจึงเป็นสถาบันทางการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการหล่อหลอมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนเพื่อไปเป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพเพื่อออกไปพัฒนาสังคมในอนาคตนักเรียนจึงเป็นทั้งทรัพยากรและผู้ใช้ทรัพยากรตามแนวคิด 4 ประการคือ

1) นักเรียนเป็นเป้าหมายรวมของการศึกษาเล่าเรียนซึ่งมีจุดประสงค์ที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นไปตามแนวทางที่ปรารถนาเพราะถ้าปราศจากนักเรียนแล้วโรงเรียนก็ไม่ต้องมีหรือตั้งอยู่ไม่ได้โรงเรียนจะมีแต่ผู้บริหารครูและอาคารสถานที่ได้อย่างไรนักเรียนจึงเป็นทรัพยากรป้อนกระบวนการของโรงเรียน

2) นักเรียนเป็นจุดเริ่มต้นของสังคมโรงเรียนจึงต้องจำลองเวทีสังคมเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนลักษณะนิสัยตามแนวที่สังคมปรารถนาดังนั้นโรงเรียนจึงมีหน้าที่พัฒนาทรัพยากรคือนักเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนมากที่สุดชุมชนหรือสังคมจะเกิดหรือตายอยู่ที่คุณภาพของนักเรียนที่จะเติบโตเป็นสมาชิกของสังคมในอนาคต

3) นักเรียนในฐานะทรัพยากรมีลักษณะแตกต่างจากทรัพยากรอื่นตรงที่ว่านักเรียนจะเติบโตขึ้นเป็นผู้ผลิตและใช้ทรัพยากรในรูปแบบอื่นโรงเรียนจึงต้องพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ใช้ทรัพยากรอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) นักเรียนจะเป็นทรัพยากรที่มีค่าได้ต่อเมื่อนักเรียนมีคุณภาพโรงเรียนจึงมีหน้าที่พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพทั้งความรู้เจตคติและทักษะความชำนาญประสบการณ์ภายในโรงเรียน (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2527, หน้า 12) ซึ่งหมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนกิจกรรมเสริมหลักสูตรและบริการที่ทางโรงเรียนจัดให้จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นรู้จักช่วยตนเองรู้จักทำงานร่วมกันอย่างมีระบบรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการที่จะพัฒนาจริยธรรมคุณธรรมและค่านิยมที่ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีงามอันเป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

พระพุทธศาสนามีหลักคำสอนในการดำเนินชีวิตที่จะนำพาให้มนุษย์ชาติพบทางออกจากวิกฤตปัญหาในปัจจุบันที่มีความรุนแรงมากขึ้นและหาทางออกได้ยากยิ่งการเรียนหรือการศึกษาหรือการเรียนรู้มากตามหลักพุทธศาสนาสอนให้คนรู้จักควบคุมชีวิตให้ประพฤตินในสิ่งที่ควรประพฤติละเว้นในสิ่งที่ควรเว้นและไม่ให้มุ่งหมายอยู่แต่ความรู้เพียงอย่างเดียวแต่ให้มุ่งมั่นสร้างความเจริญก้าวหน้าแก่ชีวิตและพัฒนาจิตใจไปพร้อมกัน เพราะจิตใจมีความสำคัญไม่ต่างกับร่างกายกล่าวคือเมื่อมีร่างกายแข็งแรงสมองปลอดโปร่งจิตใจเข้มแข็งย่อมจะสามารถประกอบกิจการใดสำเร็จได้ด้วยดี “ความเป็นผู้มีสติมากที่สุดชื่อว่าพหูสูตรความเป็นผู้ฉลาดในหัตถกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งชื่อว่าศิลปะความเป็นผู้มีสติมากที่สุดชื่อว่าพหูสูตรได้แก่ความเป็นผู้ฉลาดในกิจการนั้น ๆ อันเกิดขึ้นเพราะเรียนบ้างเพราะฟังบ้างซึ่งพระพุทธวัจนะหรือศิลปะภายนอก (พระพุทธศาสนา) ยกความฉลาดในหัตถกรรมที่พระผู้มีพระภาคทรงถือเอาด้วยศิลปะ” (มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2532, หน้า 3) ความสำคัญในการศึกษาโบราณจารย์ท่านกล่าวไว้ว่า “มีปัญญาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน”

พหูสูตรนั้นเป็นผู้ได้สติมากที่สุด หมายถึงการได้ศึกษาเล่าเรียนมาก การมีความรู้ประสบการณ์มาก เรียกบุคคลผู้มีภาวะอย่างนั้นว่าพหูสูตร คือผู้ได้ศึกษาเล่าเรียนมาก ผู้มีความรู้มาก ผู้คงแก่เรียน นักปราชญ์ หนังสือบางฉบับเรียกว่า “หัวใจนักปราชญ์” พหุสัจจะเกิดจากการศึกษา และการศึกษาที่ดีเกิดจากการศึกษา 4 แบบ คือ ศึกษาด้วยการฟัง ด้วยการคิด ด้วยการสอบถาม และด้วยการจดจำบันทึกภารกิจสำคัญของการศึกษาก็คือการฝึกอบรมบุคคลให้พัฒนาปัญญา ให้เกิดความรู้ความเข้าใจในข้อเท็จจริงและสถานะของสิ่งทั้งหลาย มีทัศนคติต่อสิ่งทั้งหลายอย่างถูกต้อง ปฏิบัติและจัดการกับสิ่งทั้งหลายตามที่ควรจะเป็น เพื่อให้เกิดเป็นประโยชน์ตน คือ ความมีชีวิตอยู่อย่างสำเร็จผลดีที่สุด มีจิตใจเป็นอิสระ มีสุขภาพจิตสมบูรณ์ และประโยชน์ผู้อื่น คือ สามารถช่วยสร้างสรรค์ประโยชน์สุขแก่ชนทั้งหลายที่อยู่ร่วมกันเป็นสังคมได้จากข้อความที่กล่าวมามีข้อที่ควรกำหนด คือภารกิจสำคัญของการศึกษา ได้แก่ การช่วยให้บุคคลเกิดทัศนคติที่ถูกต้อง สามารถจัดการสิ่งที่เกิดขึ้นได้ด้วยการพัฒนาปัญญา และปัญญาเป็นความรู้ความเข้าใจที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลนั่นเอง

จากการสำรวจข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษารื่องการพัฒนารเรียนการสอนของนักเรียนตามหลักพหูสูตร 5 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีเพื่อเป็นการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความรอบคอบมีความรู้สึกตัวที่สมบูรณ์ลดความผิดพลาดที่จะเกิดตามมา อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนตามสถานศึกษาให้น่าไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาการเรียนการสอนของนักเรียนตามหลักพหูสูตร 5 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

3. เพื่อเสนอแนวทางพัฒนา การเรียนการสอนของนักเรียนตามหลักสูตร 5 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนตามหลักสูตร 5 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยการวิจัยแบบผสม ผสมวิธี (Mixed Research Method) ศึกษาการวิจัยเชิงปริมาณเป็นงานวิจัยหลัก และศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการวิจัยสนับสนุน ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสาร รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์เอกสาร ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดในการศึกษา

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วพัฒนาเป็นเครื่องมือในการทำวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม เพื่อสำรวจระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา

3. นำแบบสอบถามหรือเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว มาให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เป็นการหาความตรงเชิงโครงสร้าง ใช้เทคนิควิธีการวัดดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (item objective congruence index : IOC) ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและลักษณะการใช้ภาษา ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4. นำเครื่องมือที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้ว มาทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง (try out) โดยผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรมัธยมศึกษา จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนสองพี่น้องวิทยาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ได้ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach) (1970)

5. สำรวจระดับความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนการสอนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยส่งแบบสอบถามให้นักเรียนจำนวน 317 คน ตอบแบบสอบถาม แล้วรวบรวมข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป นำมาสรุปเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาข้อมูล เอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา และวิเคราะห์สรุปจากแบบสอบถามสภาพการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา มาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi - structured Interview) เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา

2. สัมภาษณ์ครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญจำนวน 5 คน แบบเจาะจง ที่มีความรู้ความชำนาญเป็นอย่างดีเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) หาลักษณะร่วม (Common character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion)

4. นำผลการวิเคราะห์ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และจากแบบสอบถามมาพัฒนาเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอการพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักเหตุผลในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และการนำไปใช้ประโยชน์พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม แล้ววิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยการศึกษา สร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมมาได้ แล้วสรุปและนำเสนอการพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักเหตุผลในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีดังนี้

1. ด้านหลักสูตร ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของการเรียนการสอนด้านหลักสูตร โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ
2. ด้านผู้สอน ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของการเรียนการสอนด้านผู้สอน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของการเรียนการสอนด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
4. ด้านสื่อการเรียนการสอนผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
5. ด้านการวัดผลประเมินผล โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนตามหลักเหตุผล 5 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

1. การพัฒนาการเรียนการสอนด้านหลักสูตร การฟังมากทำให้เกิดความเข้าใจแล้วจึงนำไปลงมือทำเพื่อให้เกิดทักษะการวิเคราะห์เหตุการณ์ เรื่องราวต่าง ๆ อันจะส่งผลลดความผิดพลาดลงได้ และต้องฟังเรื่องจริง แก่นแท้ ความจริง ไม่ปรุงแต่งต้องเรื่องมีสาระจึงเกิดผลสำเร็จยิ่ง จำได้คือ ความจำจะทำให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ความจำเป็นกระบวนการเบื้องต้น เมื่อจำได้แล้วสามารถนำไปใช้ได้ตลอดเวลาไม่ต้องเปิดตำราการจับสาระสำคัญถือเป็นการสร้างความจำได้ท่อง คือ การท่องซ้ำ ๆ ทำให้เกิดสมาธิและความจำได้และนำสู่การเรียนรู้ได้อีกมากมายการท่องนำมาประยุกต์ใช้การเรียนได้ เช่น ท่องสูตรเพื่อหาพื้นที่ จะทำให้คล่องแคล่วเมื่อนำมาใช้ท่องจนคล่องแคล่ว ชัดเจน พุดทบทวน ช่วยการนำมาใช้ได้เมื่อต้องการใช้ การท่องเมื่อนำมาเสริมในรายวิชา

2. การพัฒนาการเรียนการสอนด้านผู้สอน การฟังนั้นเป็นการพัฒนาทักษะที่ดี ฟังเพื่อเข้าใจ และนำไปปฏิบัติ การฟังเป็นการรู้ชนิดหนึ่ง การฟังที่ดีต้องเกิดจากความตั้งใจ คิด วิเคราะห์ได้ การให้ความสำคัญต่อการฟัง การฝึกฟังข้อมูลดี ๆ ฟังแล้วคิด ทำความเข้าใจ ให้ได้ผลจริง ๆ ความคิดรวบยอดเกิดจากการฟังที่ดี วิเคราะห์ดี การทำซ้ำจนจำได้ เช่น จำวิธีการทำ จนเกิดความเคยชินเป็นการพัฒนาการเรียนอย่างดี การจำได้แบบแม่นยำเพื่อพัฒนาสร้างผลงานใหม่ ๆ

3. การพัฒนาการเรียนการสอนด้านกิจกรรมการเรียนการสอนกิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งความงามในเรื่องต่าง ๆ กิจกรรมการฟัง เช่นการฟังจับใจความทำให้นักเรียนมีความตั้งใจ จดจ่อ จำ นำมาพูด ใช้ได้อย่างดีโรงเรียนหลายแห่งให้ความสำคัญกับการฟัง จึงมีการจัดงานวิชาการเกี่ยวกับการฟัง อ่าน เพื่อเพิ่มทักษะให้กับนักเรียนเมื่อเริ่มต้นการฟังการปลูกเร้าให้นักเรียนสนใจต่อการฟังช่วยให้สมองของ

นักเรียนเริ่มทำงานได้ดีภาพในใจของผู้เรียน บางอย่างผู้เรียนไม่สามารถจำได้หมดแต่มีทางเลือกในการจำคือเลือกใจความสำคัญ

4. การพัฒนาการเรียนการสอนด้านการเรียนการสอนสื่อการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมทักษะด้านต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน สื่อการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียน ฟังอย่างมีสมาธิ ฟังอย่างตั้งใจมากขึ้นสื่อที่ดี ๆ มีในชุมชน สื่อจำลองเหตุการณ์ ทำให้เกิดจินตนาการต่าง ๆ ได้มากมาย ทำให้การฟังจากสื่อได้ผลมากขึ้น การฟังที่ใช้สื่อประกอบ เช่น สื่อรูปภาพ กระตุ้นการเรียนรู้มากขึ้นทำให้เกิดการฟังที่ดี สื่อดี ๆ จึงควรได้รับการกระตุ้นเพื่อใช้จากผู้สอนนำไปสู่การเรียนเพื่อฟังที่ได้ประโยชน์ต่อไปสื่อภาพ สื่อเสมือนจริงเช่นต้นไม้ ช่วยให้นักเรียนเกิดความจำในลักษณะต่าง ๆ ได้ดีความจำของนักเรียน เช่นภาษาอังกฤษ เมื่อนำสื่อมาประกอบใช้เป็นสิ่งต่าง เช่น ผลไม้หรืออื่น ๆ ทำให้เกิดความจำมากขึ้น สื่อต่างเป็นส่วนประกอบของการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีและที่สำคัญช่วยกระตุ้นให้ความจำดีขึ้นเมื่อคิดถึงสื่อ นั้น ภาพหนึ่งภาพเล่าเรื่องราวมากมาย สื่ออักษรดึงความสนใจนักเรียนมาอ่าน มาท่องได้การท่องสูตรหรือท่องบางอย่าง ช่วยได้อย่างมากที่จะนำสื่อมานำเสนอแล้วมีข้อความให้อ่านให้ท่องตามสมควรเป็นการใส่ใจต่อการเรียนรู้ ผู้เรียนบางคนเรียนรู้จากสื่อ ใช้สื่อ เพื่อการท่องสิ่งยากต่าง ๆ ท่องแบบไร้สื่อจะได้ผลในระดับหนึ่ง

5. การพัฒนาการเรียนการสอนด้านการวัดผลประเมินผลการประเมินผลด้วยการฟังเป็นการฟังจับใจความสำคัญแล้วนำมาตอบฟังแล้วทำความเข้าใจ เมื่อเข้าใจจะประเมินผลออกมาด้วยดีการฟังสาระดีเป็นการฟังด้วยเหตุผล เมื่อสาระดี ฟังดีการประเมินผลจากการฟัง ย่อมดีตามมาด้วยการฟังมีทั้งฟังได้ ฟังเป็น ฟังจับใจความ ถ้าฟังเป็นจะแยกส่วนได้ นำมาใช้ได้กับการประเมินผล การประเมินผลจากการฟังมีหลายวิธีแต่ที่ดีที่สุดฟังแล้วรู้ใจความสำคัญ รู้การนำไปใช้จึงเป็นการฟังแบบได้ผลจริง ๆ มีหลายวิชาที่ต้องใช้การจำช่วยเพื่อผ่านการประเมิน ความจำต้องทำบ่อย ๆ ซ้ำ ๆ จึงจะจำได้ ความจำเป็นหลักชนิดหนึ่งของการเรียนการฝึกความจำฝึกได้ด้วยการอ่านวน ๆ การเขียนช่วย การจับใจความสำคัญก็ช่วยการจำได้ การจำ ต้องจำทีละอย่างพอจำได้แล้วไปจำอย่างอื่นต่อ จะมีสิ่งใกล้เคียงกันแล้วจะจำได้ง่ายขึ้น จำแล้วได้ผล ผลของความจำคืออยู่ในสมองของผู้เรียน นำมาใช้ได้ทุกที่ โดยเฉพาะการประเมินผล

เสนอแนวทางการเรียนการสอนของนักเรียนตามหลักพหุสต 5 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า

การเรียนการสอนตามหลักพหุสต 5 จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักวิชาต่าง ๆ ทั้งด้านการฟัง การอ่าน ค้นคว้า จำได้ เข้าใจ วิเคราะห์ สังเคราะห์ จนสามารถนำไปใช้งานได้จริงและพัฒนาต่อไป ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้แท้จริง

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ คือการศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนตามหลักพหุสต 5 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียน 5 ด้าน เกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียน คือด้านหลักสูตรด้านผู้สอนด้านด้านกิจกรรมการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลกระทรวงศึกษาธิการ (2542ล หน้า 21) ได้ให้ความหมายของคำว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึงวิธีการหรือกลวิธีในการใช้ความพยายามของครูที่จะดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนที่วางแผนให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยกระบวนการจัดการเรียนการสอนนั้นต้องบูรณาการส่วนต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและกลมกลืนกับหลักการศึกษาทฤษฎีความก้าวหน้าทางวิชาการ ผู้เรียน ผู้สอน สื่อ รูปแบบวิธีการ ศิลป์การสอน การวัดและการประเมินผลตลอดจนปัจจัยสภาพแวดล้อมและทรัพยากร ที่มีอยู่ในช่วงระยะเวลาที่สอนได้อย่างดี

ด้านหลักสูตร เนื้อหาเพื่อการ ฟังพูดอ่านเขียนนักเรียนมีความรู้ด้านโครงสร้างของหลักสูตรมีเข้าใจในจุดประสงค์ของหลักสูตรเนื้อหาที่มีความน่าสนใจต่อการทำความเข้าใจมีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนด เหมาะสมกับผู้เรียนเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันผู้เรียนสามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้ อารังบัวศรีได้กล่าวว่องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรว่ามีดังต่อไปนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยรัตน์ ปรารณ (2545) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ผลการวิจัยพบว่า 1. ความต้องการจำเป็นทางด้านการศึกษาของท้องถิ่น ท้องถิ่นมีความต้องการให้โรงเรียนจัดการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการเกษตรเป็นอันดับแรก และต้องเป็นเกษตรที่มีลักษณะเป็น เรื่องของการจัดการทางเกษตร 2. องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการ จำเป็นทางด้านการศึกษาของท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เป็นองค์ความรู้ทางด้านการเกษตรที่ เน้นจัดการทางการเกษตร โดยการผสมผสานระหว่าง องค์ความรู้ที่เป็นสากลและองค์ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญา ท้องถิ่น และส่วนที่ 2 เป็นสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม และความต้องการของนักเรียนและ ท้องถิ่นทางด้านการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ซึ่งเป็นการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถในการรู้จักคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และสามารถนำเอาความรู้ ประสบการณ์ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน 3. การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรวิชาโครงการจัดการทางการเกษตร ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มีลักษณะเป็นการบูรณา การแบบสหวิทยาการ โดยมีหลักการสำคัญคือ เป็นการศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของ ท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนและชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ 4. การนำหลักสูตรไปทดลอง ใช้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความรู้สึกรักท้องถิ่นของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัย ยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนทักษะการจัดการของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยยะ สำคัญทางสถิติที่ .055. การประเมินหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรมีประสิทธิภาพเป็นไปตามหลักการและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และ ทำให้โรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ด้านผู้สอน หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ทักษะคติ ความประพฤติดีเป็นกันเองกับนักเรียนและมีความสำรวมและศรัทธามีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดีมีการเตรียมความพร้อมเสมอในการสอนมีจำนวนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนสอนดูแลผู้เรียนทุกคนเสมอกันสอนให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้มา ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อริศรา อุ่มสิน (2560 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 ผล การวิจัยพบว่า 1) การทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 17 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการทำงานเป็นทีมของ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 จำแนกตามประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) การเปรียบเทียบการทำงานเป็นทีม ของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 จำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอน มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา มี ความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหาเน้นนักเรียนเป็นสำคัญให้นักเรียนเกิด ความสนใจในบทเรียนมีความสนับสุนให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงเกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตร และเข้าใจในขั้นตอนต่าง ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สุพิน บุญชูวงศ์ (2545, หน้า 74) ได้กล่าวว่ากิจกรรมการเรียน

การสอนหมายถึงกิจกรรมที่ผู้เรียนเข้าไปมีส่วนร่วมและทำให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดหมายที่ต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการออกแบบในการจัดประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและมีความเข้าใจต่อการเรียนในเรื่องนั้น ๆ

ด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสม กับเนื้อหาที่มีคุณภาพดีมีความชัดเจนและเป็นจริงมีความหลากหลายทันสมัยอยู่เสมอมีสื่อและอุปกรณ์เพื่อการเรียนการสอนอย่างพอเพียงผู้สอนมีการจัดลำดับสื่อ การสอน เป็นอย่างดี กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในเนื้อหาที่เรียน ทำให้นักเรียนเข้าใจง่ายและเกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของธนกุลต โพธิ์ซี (2561, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ผลการใช้เกมมัลติมีเดียเพื่อพัฒนาการจำและความคงทนใจการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการออกแบบและสร้างเกมมัลติมีเดียสำหรับพัฒนาการจำและความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนมีประสิทธิภาพ 84.33/85.59 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 80/80 2) ผลการเปรียบเทียบคะแนนการเรียนรู้ก่อนและหลังการเรียนรู้ผ่านเกมมัลติมีเดีย พบว่าคะแนนหลังการเรียนรู้ผ่านเกมมัลติมีเดียของนักเรียนมีค่าสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 และผลการศึกษาความคงทนในการจำของนักเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนและคะแนนหลังเรียนทั้งระยะ 1 สัปดาห์มีค่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 3) ผลการศึกษาคความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเกมมัลติมีเดีย พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากับ 4.82 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ด้านการวัดผลประเมินผล เป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษา เพราะการวัดผลและประเมินผลจัดแสดงผลการตรวจสอบการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าไปตามผลการเรียนรู้มาตรฐาน เรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตรเพียงใดซึ่งจะเป็นข้อมูลของผู้สอนในการใช้ประกอบการปรับปรุงและพัฒนาผลการเรียนการสอนต่อไป สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 4) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กระบวนการพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียนและตัดสินว่าผู้เรียนมีความรู้ทักษะความสามารถคุณลักษณะอันพึงประสงค์อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้หรือตัวชี้วัดในระดับใดสามารถที่จะได้รับการเลื่อนชั้นหรือจบการศึกษาได้หรือไม่สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาจะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การเรียนการสอนด้านหลักสูตร ตามหลักพหุสูตร 5 เนื้อหาเพื่อการ ฟังพูดอ่านเขียนนักเรียนมีความรู้ด้านโครงสร้างของหลักสูตรมีเข้าใจในจุดประสงค์ของหลักสูตรเนื้อหาที่มีความน่าสนใจต่อการทำความเข้าใจ มีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนด เหมาะสมกับผู้เรียนเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันผู้เรียนสามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ จันณรงค์ (2530, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การทดสอบสอนภาษาไทยแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามหลักพหุสูตรผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนการสอนตามหลักพหุสูตรและนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนการสอนปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนการสอนตามหลักพหุสูตรมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนการสอนปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเรียนการสอนด้านผู้สอน ตามหลักพหุสูตร 5 หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ทักษะ ความประพฤติดีเป็นกันเองกับนักเรียนและมีความสำรวมและศรัทธามีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดีมีการเตรียมความพร้อมเสมอในการสอนมีจำนวนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนสอนดูแลผู้เรียนทุกคนเสมอกันสอนให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูปลัดชวลิต ภูณาค (2553) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาพาหุสัจจะในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทผลการวิจัยพบว่า ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาพาหุสัจจะมีความหมายเช่นเดียวกับคำว่าพหุสูตรและสุตตะหมายถึงความเป็นผู้ได้ยินได้ฟังมากได้ศึกษาเรียนรู้มากการมีความรู้มีประสบการณ์มากพาหุสัจจะเป็นมงคลอย่างหนึ่งที่นำความเจริญก้าวหน้ามาให้ผู้เป็นพหุสูตรองค์ประกอบของพาหุสัจจะ 5 ประการได้แก่ (1) เป็นผู้ได้ฟังมากคือศึกษาเล่าเรียนได้สดับตรับฟังไว้มาก (2) ทรงจำไว้ได้คือสามารถจดจำหลักการหรือสาระได้ทรงจำได้แม่นยำ (3) คล่องปากคือท่องบ่นหรือใช้พูดอยู่เสมอจนแคล่วคล่อง (4) ขึ้นใจคือใส่ใจพิจารณาฝึกคิดจนแจ่มแจ้งในใจและ (5) แทะตลอดดีด้วยทฤษฎี คือ ขบได้ด้วยทฤษฎีมีความเข้าใจลึกซึ้งประจักษ์ด้วยปัญญา

การเรียนการสอนด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักพหุสูตร 5 หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอน มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชามีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหา เน้นนักเรียนเป็นสำคัญให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียนมีความสนับสุนนให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงเกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตรและเข้าใจในขั้นตอนต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ จันธรงค์ (2530, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการทดสอบสอนภาษาไทยแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามหลักพหุสูตรผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนการสอนตามหลักพหุสูตรและนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนการสอนปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนการสอนตามหลักพหุสูตรมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .013. นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนการสอนปกติมีผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาภาษาไทยหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน ตามหลักพหุสูตร 5 หมายถึง การใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสม กับเนื้อหาที่มีคุณภาพดีมีความชัดเจนและเป็นจริงมีความหลากหลายทันสมัยอยู่เสมอมีสื่อและอุปกรณ์เพื่อการเรียนการสอนอย่างพอเพียงผู้สอนมีการจัดลำดับสื่อ การสอน เป็นอย่างดี กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในเนื้อหาที่เรียนทำให้นักเรียนเข้าใจง่ายและเกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 25) ได้ให้ความหมายไว้ว่าสื่อการเรียนการสอนหมายถึงเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมีความเข้าใจเกิดการเรียนรู้และช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนการสอนมีหลายรูปแบบเช่นสื่อสิ่งพิมพ์สื่อเทคโนโลยีสื่อธรรมชาติการเลือกสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนควรคำนึงถึงความน่าสนใจชวนคิดชวนติดตามเป็นสื่อที่เข้าใจง่ายกระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักวิธีแสวงหาความรู้ และที่สำคัญคือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

การเรียนการสอนด้านการวัดผลประเมินผล ตามหลักพหุสูตร 5 การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษาเพราะการวัดผลและประเมินผลจัดแสดงผลการตรวจสอบการเรียนการสอนของผู้เรียนว่าไปตามผลการเรียนรู้มาตรฐาน เรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตรเพียงใดซึ่งจะเป็นข้อมูลของผู้สอนในการใช้ประกอบการปรับปรุงและพัฒนาผลการเรียนการสอนต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ จันธรงค์ (2530, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการทดสอบสอนภาษาไทยแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามหลักพหุสูตรผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียน

กลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนการสอนตามหลักพุทธและนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนการสอนปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนการสอนตามหลักพุทธมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนการสอนปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านหลักสูตรกำหนดนโยบายศึกษาหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรท้องถิ่น แล้วนำมาปรับใช้กับหลักสูตรพุทธและดำเนินตามแผนนั้น
2. ด้านผู้สอน กำหนดนโยบายศึกษาผู้สอน แล้วนำมาปรับใช้กับหลักสูตรพุทธและดำเนินตามแผนนั้น
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดนโยบายศึกษากิจกรรมการเรียนการสอน แล้วนำมาปรับใช้กับหลักสูตรพุทธและดำเนินตามแผนนั้น
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน กำหนดนโยบายศึกษาสื่อการเรียนการสอน แล้วนำมาปรับใช้กับหลักสูตรพุทธและดำเนินตามแผนนั้น
5. ด้านการวัดผลประเมินผล กำหนดนโยบายศึกษาการวัดผลประเมินผล แล้วนำมาปรับใช้กับหลักสูตรพุทธและดำเนินตามแผนนั้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. ด้านหลักสูตรให้มีการฟัง การจำ การท่อง การคิด การเข้าใจ ต่อหลักสูตรที่ผู้เรียนควรรู้เพื่อให้ นักเรียนทราบทิศทางการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา
2. ด้านผู้สอน ให้มีการฟัง การจำ การท่อง การคิด การเข้าใจ ต่อผู้สอนที่ผู้เรียนควรรู้เพื่อให้นักเรียน ทราบทิศทางการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ให้มีการฟัง การจำ การท่อง การคิด การเข้าใจ ต่อกิจกรรมการ เรียนการสอน ที่ผู้เรียนควรรู้เพื่อให้นักเรียนทราบทิศทางการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน ให้มีการฟัง การจำ การท่อง การคิด การเข้าใจ ต่อสื่อการเรียนการสอน ที่ผู้เรียนควรรู้เพื่อให้นักเรียนทราบทิศทางการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา
5. ด้านการวัดผลประเมินผล ให้มีการฟัง การจำ การท่อง การคิด การเข้าใจ ต่อก้าววัดผลประเมินผล ที่ผู้เรียนควรรู้เพื่อให้นักเรียนทราบทิศทางการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาวิธีการคิดตามหลักพุทธของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัด สุพรรณบุรี
2. ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสูตรพุทธที่เจาะจงเพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียน มัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *นियามคำศัพท์หลักสูตรหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2527). *เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็ก*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ไชยรัตน์ ปราณี. (2545). *การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน*. วิทยานิพนธ์การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรดุสิตบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธนกฤต โพธิ์ชี. (2561). *ผลการใช้เกมมัลติมีเดียเพื่อพัฒนาการจำและความคงทนใจการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2535). *พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์.
- มหามกุฏราชวิทยาลัย. (2532). *มงคลดถุทีปนี แปลเล่ม 2*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- วิไลวรรณ จันธรงค์. (2530). *การทดสอบสอนภาษาไทยแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2545). *หลักการสอน*. กรุงเทพมหานคร: แสงสุทธิการพิมพ์.
- อริศขรา อุ่มสิน. (2560). *การศึกษาการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Cronbach. Lee J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York: Harper.
- Ministry of Education. (1999). *The development of a model for the management of the Buddhist Scriptures in Pali*. Bangkok: Religious Printing Press.
- Ministry of Education. (2010). *Vocabulary definition, curriculum, core curriculum, basic education*.
- Office of the Basic Education Commission Ministry of Education. (2010). *Guideline for measuring and evaluating learning according to the core curriculum*, Basic Education B.E. 2551. 2nd edition. Bangkok: The Agricultural Cooperative Printing House of Thailand.